

Conclusions i propostes de millora de la jornada 'Reptes en la formació universitària en l'àmbit de les Biociències'

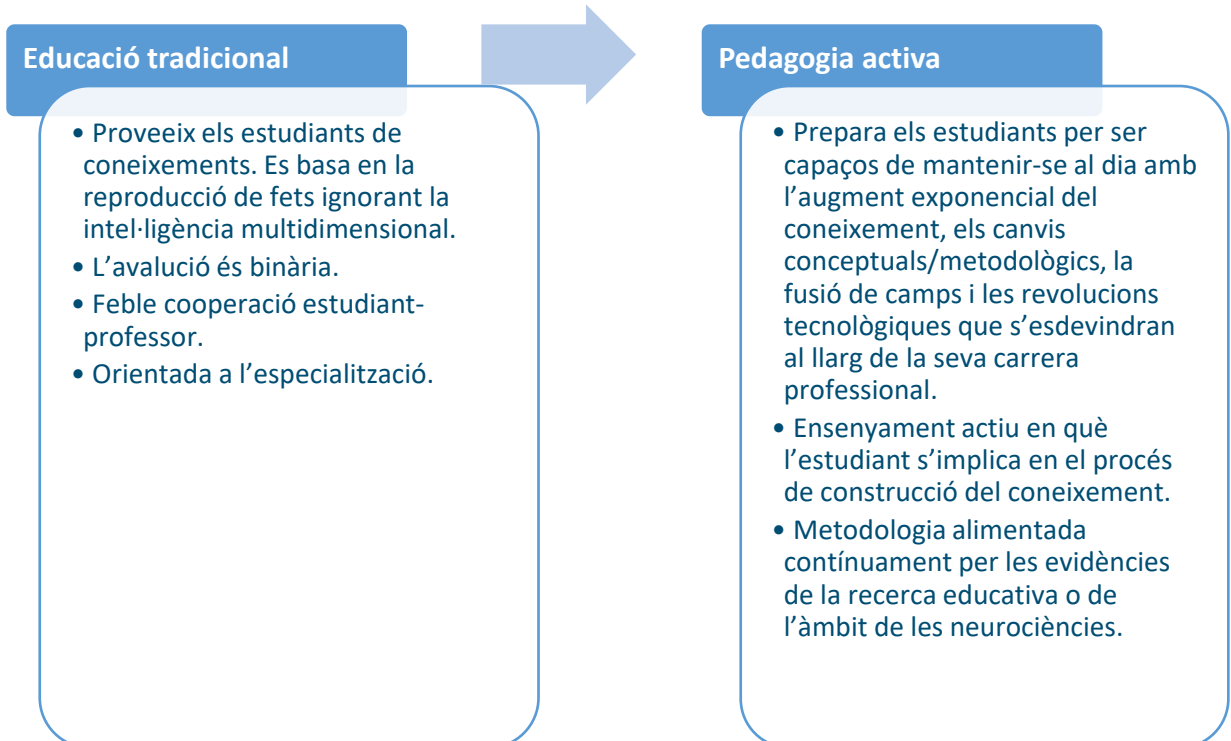
La jornada 'Reptes en la formació universitària en l'àmbit de les Biociències', que va tenir lloc el 8 de novembre de 2019 a la Facultat de Biociències de la Universitat Autònoma de Barcelona, va ser un espai de diàleg i reflexió en què representants del món universitari i del món empresarial van enfortir sinergies per aconseguir una millora en els programes formatius.

Diagnòstic i reptes de la formació

Néstor Torres, de la Universidad de La Laguna, va identificar un seguit de canvis que caldria afrontar per assegurar una formació adequada en l'àmbit de les Biociències:

- Augment exponencial del coneixement i canvis conceptuals/metodològics (genòmica, proteòmica, computació).
- Fusió de camps en biologia, química, física i matemàtiques.
- Mercat laboral divers, dinàmic, accelerat...

Per tal que els estudiants puguin afrontar aquest escenari, proposa passar de l'educació tradicional a la pedagogia activa:

Torres remarca, a més, que, perquè aquest canvi metodològic en l'ensenyament sigui viable, és imprescindible tenir **suport institucional**:

- La innovació no pot ser una cosa aïllada, ha d'estar institucionalitzada. Cal un compromís de la institució.
- La innovació ha d'estar al centre de l'activitat educativa i ha de ser sostenible. Per a això ha d'estar en la seva reglamentació.
- Els professionals de la docència no han de ser aliens als avenços en aquest canvi. Han de fomentar l'aplicació de la recerca educativa i transferir-la a la seva pràctica docent.

D'altra banda, l'**estudi d'ocupadors d'AQU Catalunya identifica les conclusions principals següents**:

- L'àmbit de les Biociències presenta sobredemanda de places, elevada satisfacció amb la formació, però una inserció laboral de pitjor qualitat de les titulacions de Ciències Biològiques i Ciències Biomèdiques que la resta de titulacions del SUC (pes elevat de contractes temporals i de la figura de becarí).
- Àmbit molt relacionat amb la recerca: és el sector que més valora tenir un doctorat per a la contractació.
- Les competències transversals que s'han de millorar en les titulacions de l'àmbit de les Biociències són:
 - resolució de problemes i presa de decisions
 - lideratge i gestió de projectes
 - formació pràctica (anàlisi estadística, aplicació dels coneixements en l'entorn professional)
- Malgrat les necessitats de millora, els ocupadors estan satisfets amb les competències de les persones titulades recentment que han contractat (7,4 sobre 10).
- Hi ha unes bones perspectives de creixement del sector. Les competències que adquiriran més importància en el futur proper estan relacionades amb:
 - idiomes
 - noves tecnologies
 - gestió i lideratge de projectes

Propostes de millora

Tenint en compte la necessitat de canvi metodològic de l'ensenyament, els resultats de l'enquesta als ocupadors i les propostes sorgides a la taula rodona que va tenir lloc durant la jornada, es defineixen les **propostes de millora** següents orientades a millorar l'ocupabilitat dels futurs graduats i graduades de l'àmbit de les Biociències:

1. Apostar pel canvi a la **metodologia activa**, centrada en l'estudiant. Per a això és imprescindible el **suport institucional** a la innovació docent.
2. Contribuir a la **millora de les competències del professorat**, perquè pugui liderar el canvi a la metodologia activa.

3. Integrar el **lideratge** i la **gestió de projectes** en la formació de grau.
4. Facilitar més **competència pràctica**, amb l'objectiu de saber aplicar els coneixements en l'entorn professional, i també millorar l'habilitat de resolució de problemes i presa de decisions per mitjà de la resolució de casos pràctics reals d'empreses del sector.
5. Proporcionar més **oportunitats d'experiència laboral** (pràctiques curriculars i no curriculars), a fi d'enfortir la competència professional.
6. **Integrar les habilitats transversals en els graus**: les universitats remarquen en els seus plans estratègics la importància de l'adquisició de les competències transversals per part dels seus estudiants. Cal assegurar que, en el disseny dels plans docents, es tingui en compte el desenvolupament de les habilitats transversals i es defineixi com serà l'avaluació de la seva adquisició. En molts casos, quan es treballen aquestes competències en les assignatures, no se saben avaluar.
7. **Potenciar els cursos específics per a l'adquisició de competències (soft skills)**, ja sigui per mitjà de cursos específics propis de la universitat o promocionant cursos oferts per altres entitats. Fora interessant que la universitat formés part activa de l'"ecosistema" en l'àmbit de les Biociències i fos capaç de crear sinergies amb els nombrosos agents que en formen part (associacions professionals, clúster empresarial, societats científiques, fundacions), amb la finalitat d'oferir complements formatius perquè estudiants, professorat o empreses aconseguixin l'excel·lència.
8. **Millorar l'orientació professional** i la conscienciació sobre les oportunitats d'ocupació. Es detecta que una part dels graduats i graduades en Biociències desconeixen les feines a què poden accedir més enllà de les que estan relacionats pròpiament amb la recerca. Així, l'empresa privada també desenvolupa recerca i necessita un equip que sàpiga "ciència" i, a més, la sàpiga gestionar.
D'altra banda, i en relació amb l'ocupació pública, cal tenir en compte que hi ha un nombre limitat i esbiaixat (per titulació d'origen) d'oferta de places públiques en aquest àmbit (com ara el *Servicio Nacional de Salud*), cosa que limita la formació d'aquests professionals i, per tant, la seva projecció laboral. Aquesta limitació ha de ser objecte de debat per les Administracions públiques.
9. Dissenyar un **itinerari de "gestió"** per mitjà de l'oferta d'assignatures optatives en l'àmbit de la gestió.
10. Millorar el coneixement d'**anglès**: més classes en anglès, seminaris...
11. Ajustar l'oferta formativa a les necessitats del mercat, on, si bé hi ha ocupació, aquesta ocupació no és de prou qualitat a l'inici de la carrera professional.
12. Potenciar la **participació dels estudiants** en la implantació dels plans d'estudis per, així, prendre en consideració les opinions i/o recomanacions de l'usuari final.